

**RAPPORT CU PRIVIRE LA TEZA DE DOCTORAT INTITULATA
« CURTEA PENALA INTERNATIONALA »
AUTOR : VICTOR PONTA
REDACTAT PENTRU UNIVERSITATEA BUCURESTI
05/09/2012**

I. PRINCIPII

In domeniul stiintelor juridice, ca si in celelalte domenii disciplinare, practica a pus la punct o serie de reguli in materia eticii universitare cu privire la sustinerile de teze de doctorat si acordarea titlului de doctor. Aceste reguli etice sunt, cu siguranta, diferite in functie de tari, de universitati, de culturi nationale, dar sunt incadrate de principii generale comune, international recunoscute si admise.

Printre aceste principii, cele mai importante vizeaza originalitatea tezei prezentate prin sustinere publica si a caracterului personal al muncii doctorandului, ceea ce ar trebui, in mod normal, sa excluda orice situatie de plagiat.

In principiu, este de responsabilitatea juriului in fata carui teza de doctorat e sustinuta – si mai ales a membrilor raportori din juriu, insarcinati sa se pronunte asupra autorizarii de sustinere publica a tezei – sa verifice respectul acestor doua exigente. In caz de « dubiu rezonabil », revine Decanului Facultatii, Rectorului Universitatii, sau juriului insusi, fie sa refuze trimiterea spre sustinere publica a tezei, fie sa refuze decernarea titlului de doctor.

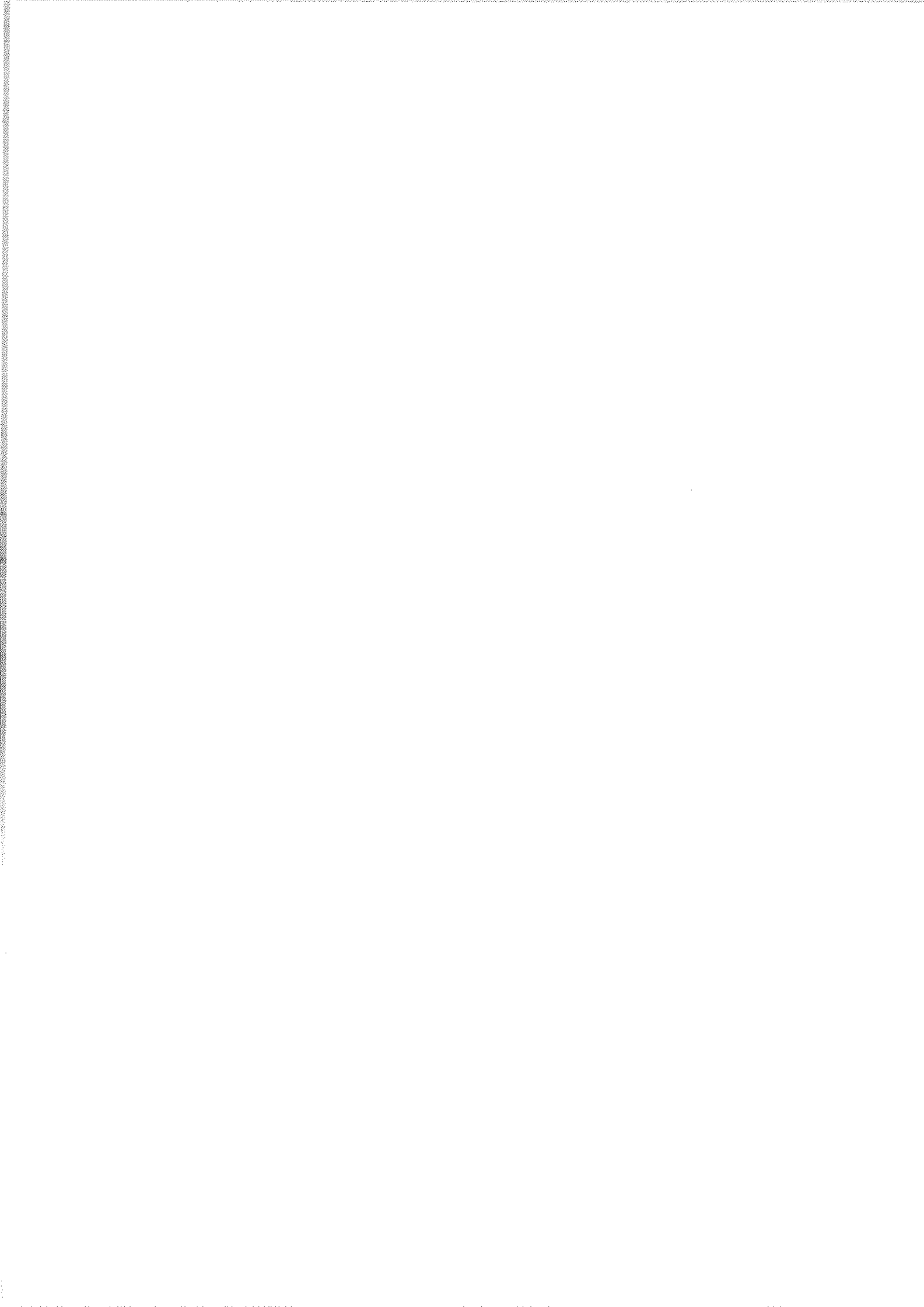
II. METODA

Teza supusa aprecierii noastre de Rectorul Universitatii din Bucuresti a fost prezentata si sustinuta in 2003 de domnul Victor Ponta si se intituleaza : « Curtea Penala Internationala ». Data exacta de sustinere nu e precizata, nici compositia juriului, figureaza numai numele conducatorului stiintific, domnul Profesor Adrian Nastase.

Tezaeste structurata dupa cum urmeaza :

- Prefata indrumatorului stiintific, domnul Adrian Nastase ;
- plan ;
- teza ;
- anexe ;
- bibliografie selectiva.

Prezentul raport a studiat similitudinile dintre teza si unele surse identificate si s-a aplecat asupra exploatarii stiintifice pentru a raspunde la intrebarea de a sti

daca aceasta exploatare stiintifica a fost compatibila cu regulile in vigoare in comunitatea academica sau se poate retine calificarea de plagiat? Plagiatul a fost retinut aici in definitia lui curenta si juridica: extragerea de idei sau de limbaj de la altcineva, fara a cita sursa conform regulilor in vigoare (definitia este extrasa din regulile Harvard¹).

Doamna Simina Tanasescu, membru al prezentei comisii, tine sa faca aduca o mentiune complementara.

«Ca membru al Consiliului profesoral al Facultatii de drept si supusa disciplinei institutionale ce presupune respectarea deciziilor adoptate colectiv in cadrul acestui for, dar in egala masura si membru al comunitatii academice a Universitatii din Bucuresti si al comunitatii academice din România si supusa exigentelor academice uzuale ale unei astfel de colectivitati profesionale, nu pot decat sa observ realitatea obiectiva si corectitudinea atat a constatarii efectuata de Consiliul profesoral al Facultatii de drept in sedinta sa extraordinara din 27 iunie 2012, cât si a constatarilor factuale realizate în cadrul comisiei alcatuita din profesori de drept contactati ca experti independenti de catre Rectorul Universitatii din Bucuresti.»

III. ANALIZA DETAILATA

Lectura tezei (306 pagini) a permis urmatoarele constatari:

Prima fraza (motto): citat al procurorului Tribunalului de la Nuremberg, utilizare de litere italice, între ghilimele, fara a preciza sursa exacta. Citatul e bine formalizat de utilizarea ghilimelelor si a literelor italice.

Introducere:

Numeroase citate sunt prezente in introducere, sunt citati oameni politici (Staline, Churchill), din nou Procurorul de la Nuremberg (p. 14, 15 continind o citare de 16 randuri). Daca sursele nu sunt citate clar, forma citarilor (ghilimele si litere italice) respecta exigentele academice.

Capitolul I

P. 15: citat din Jean Vattel (ghilimele, litere italice) indicare a cartii si a anului, chiar daca lipseste indicarea paginii.

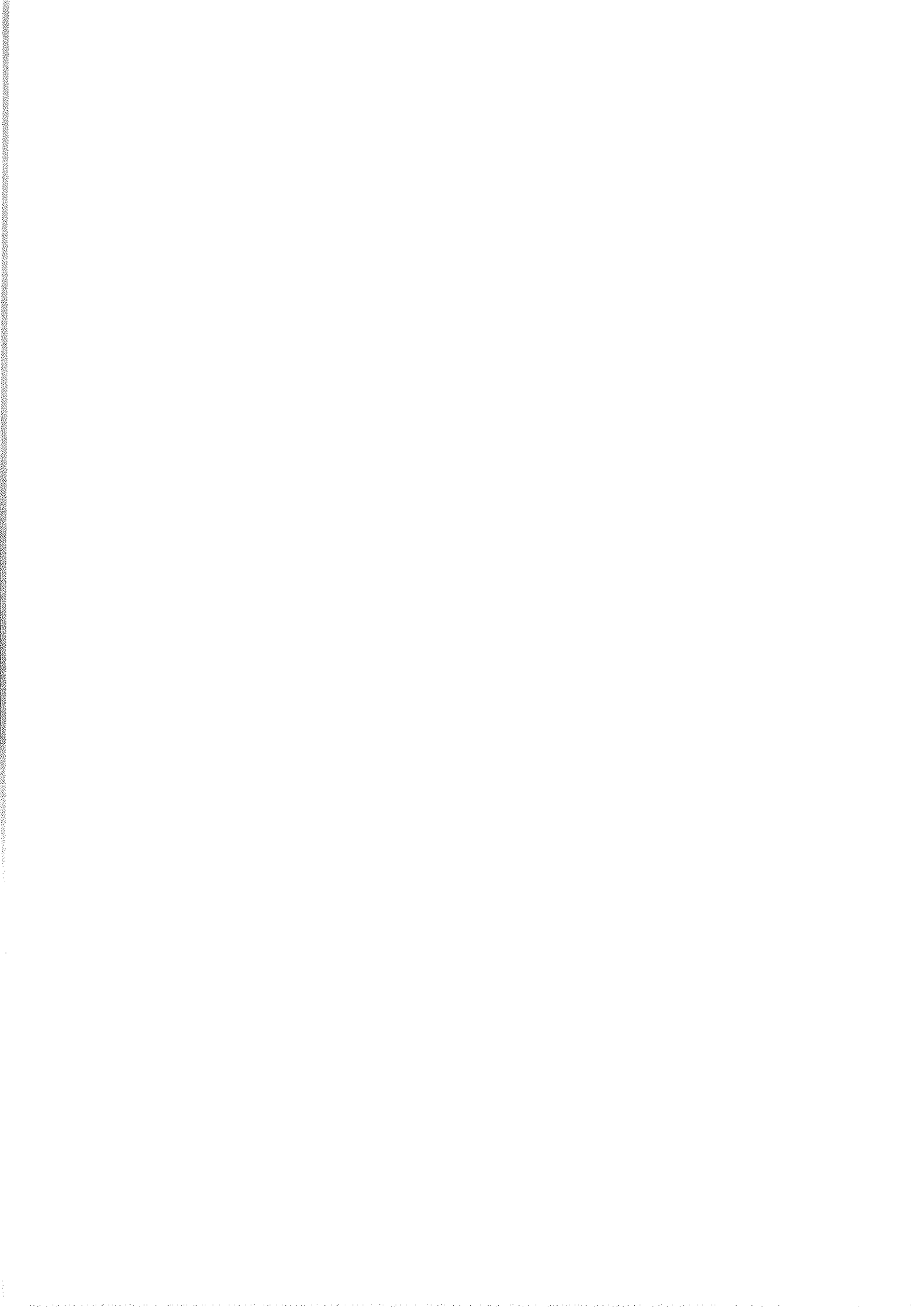
P. 16: idem pentru Joseph de Maistre.

P. 16-17: 12 randuri din cartea dlui D. Diaconu «Curtea Penala Internationala», fara nici o indicare a sursei, nici utilizare de caractere speciale (italice) sau de ghilimele.

P. 17: aceasi pagina: citat dintr-un avocat al apararii de la Nuremberg si din conventii internationale cu utilizare de ghilimele si litere italice.

P. 21: fraza identica cu cea din cartea dlui D. Diaconu, dar dezvoltarea ce

¹ *Harvard Guide to Using Sources: A Publication of the Harvard College Writing Program*, <http://isites.harvard.edu/icb/icb.do?keyword=k70847&pageid=icb.page342054>

urmeaza e personala si imbogatita cu argumente personale.

P. 22 : citat din procurorul de la Nuremberg, utilizare de litere italice si ghilimele.

P. 23-24 : citat din dl D. Diaconu, fara indicarea sursei, nici utilizare de litere speciale sau ghilimele (25 de randuri).

P. 25 : citat dintr-un jurist interbelic – utilizare de ghilimele, dar nu si de caractere speciale (respectarea regulilor academice).

P. 26 : citat din V. Pella cu litere italice, intre ghilimele, dar din I. Poenaru numai cu ghilimele, nu si litere italice.

P. 26-27 : un pasaj de concluzie intermediara propunand o analiza (24 de randuri). Ghilimele nu sunt utilizate, nici-o sursa nu e indicata, dar literele italice sint utilizate. Citat neidentificat care reia un pasaj din prefata cartii dlui D. Diaconu « CPI », scrisa de profesorul Duculescu. Formulele sunt preluate in extenso « asa cum am aratat deja », utilizare de prima persoana plural.

P. 27-28 : citat din Procurorul de la Nuremberg, conventii internationale, intre ghilimele si cu utilizarea literelor italice.

P. 28-29 : citat intre ghilimele, fara utilizare de litere italice, a unei Conventii de la Moscova (17 rinduri).

P. 30-31 : *copy-paste* dintr-un pasaj de la dl D. Diaconu (p. 7, 8 si 9 din carte CPI). 55 de randuri copiate, preluand ordinea paragrafelor si a frazelor, fara nici o referire la original.

P. 32-33 : *copy-paste* p. 10-11 din cartea dlui D. Diaconu (despre Tribunalul de la Tokyo). 41 de randuri copiate, preluand ordinea paragrafelor si a frazelor, fara nici o referire la original.

P. 35 la 39 : *copy-paste* dupa paginile 21 la 24 din cartea dlui D. Diaconu. Frazele sunt identice, ca si ordinea paragrafelor. Nici o referinta nu e indicata. 4 pagini complete sunt copiate, echivalentul la 120 de randuri.

P. 39 : Citat din von Ribbentrop intre ghilimele si cu sursa indicata.

P. 40-43 : prezentare cronologica de texte internationale. *Copy-paste* din cartea dlui D. Diaconu (p. 27, 28). 40 de rinduri sunt copiate cu identitate de fraze, paragrafe, cuvinte, idei. Un singur aport personal : « precum vom vedea mai tarziu ».

P. 44 : CCI §1, *copy-paste* din D. Diaconu, 6 randuri.

P. 45 : § reluat de la Diaconu, dar reformulat si imbogatit. Nu e de reprosat.

§ *copy-paste* de la D. Diaconu de 5 randuri.

P. 46 la 48 : *copy-paste* din cartea dlui D. Diaconu, p. 29 la 31 (50 de de randuri copiate, preluind ordinea paragrafelor si a frazelor, fara nici o referire la original).

Se poate observa ca in acest pasaj sunt preluate regulile propuse intr-un text international, deci o parte din termeni si din enumerarea infractiunilor este necesar identica. Insa, plagiatul este vadit prin faptul ca ordinea paragrafelor si a frazelor e identica, ca si figurile de stil (p. 49, in special).

P. 53 : citat intre ghilimele si cu litere italice din Procurorul de la Nuremberg.

P. 54-55 : *copy-paste* din cartea lui D. Diaconu, p. 11-12 (25 de randuri) fara

nici o referinta.

P. 55-57 : *copy-paste* din cartea Prof. Cretu, p. 307-309 (66 de randuri). Daca liniile directe ale raportului nu puteau fi diferite (aproape 20 de randuri), totusi plagiatul e dovedit de identitatea formularilor, ordinea identica a frazelor, a paragrafelor, fara nici o indicare a sursei.

P. 57-58 : reintoarcere la D. Diaconu. *Copy-paste* carte p. 12-13 (26 de randuri) fara nici o referinta sau indicare a sursei, ghilimele sau litere italice.

P. 58 : 4 randuri de *copy-paste* de la D. Diaconu , dar este enuntarea unui statut juridic, ceea ce poate fi conform cu sursa textuala, chiar daca acesta nu e citat, precum in cartea lui D. Diaconu.

P. 59 : *copy-paste* Cretu, p. 311 (24 randuri)

P. 60 : *copy-paste* D. Diaconu, p. 14 (9 randuri)

P. 61 : *copy-paste* D. Diaconu (3 randuri)

P. 61-62 : *copy-paste* D. Diaconu, p. 15-16 (37 randuri)

P. 63 : *copy-paste* D. Diaconu, p. 16 (5 randuri).

P. 72 : *copy-paste* D. Diaconu, p. 33 (16 randuri).

P. 75 : proba flagranta a procedului de plagiat prin *copy-paste* din cartea dlui D. Diaconu, p. 34. Sint copiate numai 6 randuri dar foarte personale, mai ales « Ora astrala a justitiei penale. A batut oare ? » Numai aceasta fraza are ghilimele, dar nici o referinta nu e indicata.

P. 76 : citat din preambulul statutului CPI, in respectul regulilor, cu utilizare de ghilimele si cu litere italice, in plus.

P. 78 : *copy-paste* din prefata scrisa de prof. Duculescu pentru cartea dlui D. Diaconu, p. XIII, 3 randuri dintr-un paragraf, urmate de 21 de randuri de la aceasi sursa, si eliminind 6 randuri care le separa in carte si care se gasesc in teza, in mod identic, la p. 82.

P. 82 : *copy-paste* din prefata cartii dlui D. Diaconu, prof. Duculescu, p. XV, 15 randuri. Reluarea unor declaratii facute de un profesor francez, cu identificarea sursei in « Le Monde diplomatique » si reluate identic.

P. 83-84 : *copy-paste* din cartea D. Diaconu, p. 25-26 (30 de randuri). Daca o parte din acest pasaj reia continutul conventiei, deci citatul e necesar, plagiatul este vadit in identitatea si ordinea frazelor, a argumentelor, a paragrafelor fata de cartea dlui D. Diaconu.

P. 85 : citat din Procurorul din Nuremberg, respectand formele, utilizare de ghilimele si litere italice.

P. 91 : citat din Platon, autor si sursa identificata.

P. 98 : Capitolul 2

P. 98, 99 : citat formalizat prin utilizarea de ghilimele si de litere italice.

P. 100 : citat juridic intre ghilimele, chiar fara utilizare de litere italice, sursa identificata, chiar daca referinta precisa nu figureaza.

P. 117 : exemplu de citat perfect identificabil – extras din statutul TPI pentru ex-Iugoslavia cu utilizare de ghilimele, litere italice, indicatie precisa a articolului.

Idem p. 121, 122, 123, 124, 125, 127 (extrase din decizii de justitie), 128, 129, 130,131, 132.

P. 134 : Capitolul 3

P. 139 : *copy-paste* din cartea dlui D. Diaconu, p. 35, sub o forma evidenta de plagiat prin reluarea regulilor, frazelor, cuvintelor si a unor formule - « am subliniat aici », « ne limitam in sa », cu continut de idei identice, formulari si figuri de stil identice, inlantuire de fraze si paragrafe (5 randuri urmate de un *copy-paste* de 43 de randuri cu un pasaj care a fost scos si o diferenta fata de original care vorbeste de « ultima remarca », iar in teza e utilizat « alta remarca » si inlocuirea in teza a termenului « nefolosire » cu « neutilizare » (sinonime). Nu exista nici o indicare ca ar fi vorba de un citat, nici o referinta.

P. 141 : un tip de plagiat diferit apare aici prin utilizarea traducerii unei carti publicate in engleza de dl I. Diaconu, P. 141. Continutul intelectual e identic (4 randuri).

P. 142 : traducere I. Diaconu, p. 141, 3 randuri, dar prezentare generala, urmate de alte 3 randuri de traducere.

P. 143 : Traducere din I. Diaconu, p. 142 (10 randuri) urmate imediat de alte 10 randuri traduse de la pagina 143 din cartea lui I. Diaconu.

P. 144-145 : *copy-paste* carte dl Cretu, p. 295 (30 de randuri)

P. 145 : *copy-paste* carte dl Cretu, p. 296 (30 de randuri). Ideile, cuvintele, exemplele sint strict identice.

P. 146 : *copy-paste* dl Cretu, p. 297 (7 randuri)

P. 154- 157 : traducere identica din cartea in engleza a dlui I. Diaconu (p. 71 la 74). 4 pagini intregi. Fara a contabiliza toate randurile, aceasta reprezinta echivalentul a 120 de randuri plagiate (se considera in medie 30 de randuri pe pagina plina, fara nici o subdiviziune).

P. 158-160 : 3 pagini intregi de traducere din cartea in engleza a dlui I. Diaconu, p. 74 la 76. Totusi, 20 de randuri nu pot fi imputate caci reprezinta reluarea regulilor enuntate de text. Deci numai 50 de randuri de plagiat pot fi retinute.

P. 160 : traducere identica de la I. Diaconu, p. 76 (5 randuri).

P. 161 : traducere identica I. Diaconu, p. 76 (5 randuri).

P. 161 : traducere identica I. Diaconu, p. 76 (6 randuri).

P. 162 : traducere identica I. Diaconu, p. 76 (8 randuri).

P. 162 : traducere identica I. Diaconu, p. 77 (4 randuri) urmate de un pasaj personal si inca 3 randuri de plagiat. Dar dezvoltarea argumentelor de catre domnul Ponta permite sa se clarifice regulile aplicabile in aceasta parte, chiar daca schema stabilita de dl I. Diaconu este urmata, ea esta imbogatita cu elemente personale si exemple. Nu e caz de plagiat.

P. 165-166 : traducere identica I. Diaconu, p. 77-78 (doua pagini, deci echivalent la 50 de randuri). O parte din reluare este de inteles, caci este reluarea definitiei specifice data de text, dar este bine formalizata de utilizarea de ghilimele si litere italice si in cartea lui I. Diaconu si in teza. Aceasta identitate totala demonstreaza ca sursa originala, cartea ldui I. Diaconu a fost

voluntar ocultata in teza (Ce ironie, in partea consacrata elementului moral al infractiunii *mens rea* !).

P. 167 : traducere identica I. Diaconu, p. 79 (10 randuri), dar nu poate fi considerat plagiat, caci este vorba de admisibilitatea actiunilor. Alte formulari sunt greu posibile.

P. 169 : idem.

P. 172- 173 : traducere identica I. Diaconu, p. 80-81 (18 randuri).

Un pasaj personal urmat de 30 randuri de plagiat.

P. 216-219 : o subdiviziune care este copia integrala a unei sub-parti din cartea dlui I. Diaconu, p. 88-90 (78 de randuri, aproape trei pagini pline !). Totul e identic, de la titlul utilizat pana la ordinea cuvintelor, frazelor, paragrafelor.

P. 219 : parte asupra competentei *ratione temporis*. Identitate de 3 randuri, dar plagiatul nu poate fi retinut caci est vorba de o afirmatie generala care exista in numeroase articole care au fost scrise asupra acestui subiect.

P. 221 : traducere identica I. Diaconu, p. 91 (3 randuri).

P. 221- 225: traducere identica I. Diaconu, p. 91-94, plagiat in titlu, in ordinea frazelor si a paragrafelor. Doua diferente pot fi semnalate fata de original. Un paragraf si-a schimbat locul, este intercalat intre alte doua paragrafe fata de carte, dar formularea ramane identica. Partea asupra responsabililor este introdusa de o fraza generala care constituie un aport personal al autorului tezei de aproape zece cuvinte. In cartea dlui I. Diaconu e un pasaj de 9 randuri care nu a fost tradus. Plagiatul este vadit, in ciuda acestor nuante minore, pentru ca autorul preia aceleasi idei, aceiasi termeni si tranzitii, aceleasi formulari de stil : « cunoscut faptul ca », este adevarat », « in acelasi timp trebuie subliniat faptul ca », « ar fi paradoxal », « fara a comenta baza acestei propuneri », « mai mult ». Echivalentul a 120 de randuri.

P. 226-227 : traducere identica I. Diaconu, p. 94-95. Identitatea e stabilita in fond si forma caci poarta asupra structurii demonstratiei juridice, dar si asupra formularii. Din 45 de randuri copiate, 5 nu pot fi imputate autorului tezei, pentru ca e vorba de dispozitii conventionale care au fost reluate. Dar locul lor, ca si formula de introducere sunt identice a cele utilizate in carte.

P. 231-234 : *copy-paste* carte dl Cretu, p. 225-228. Identitate de titlu, constructie logica, ordine a frazelor. Chiar si citarea utilizata si formalizata in cartea dlui Cretu este reluata identic in teza, in acelasi loc. 125 de randuri de plagiat.

P. 234 : introducerea definitiei juridice a genocidului prin statutul CPI. Este cu siguranta un aport personal (cartea dlui Cretu a fost publicata in 1996 cand statutul nu exista inca) care se rezuma la introducerea articolului indicat, intre ghilimele, utilizare de litere italice, fara nici o apreciere personala si care reia sursa conventionala indicata in cartea dlui Cretu (Conventia din 1948). Locul in care este introdusa definitia demonstreaza ca, chiar daca sursa indicata e diferita, demonstratia juridica reia fidel si identic cartea dlui Cretu (p. 228).

P. 235-239 : *copy-paste* carte Cretu, P. 228-232 . Este un ansamblu de 145 de randuri total identice cu originalul.

P. 239 : *copy-paste* carte dl Cretu, p. 234 (6 randuri).

P. 239 (in fine)- 241 : *copy-paste* carte Cretu, p. 234-236. Ordinea paragrafelor, frazele si cuvintele sint identice, fara nici o referire sau indicare a sursei, iar aici nu e o expunere de reguli juridice, ci o parte de analiza juridica. 45 de randuri de plagiat.

P. 241 : reluare identica a unei sectiuni din cartea dlui Cretu, P. 221-225 intitulata « Conceptul de crime impotriva umanitatii ». Ordinea frazelor, paragrafelor, cuvintele utilizate sunt identice, fara nici o indicatie sau referinta. Doua observatii aici. Aproape 20 de randuri sunt consacrate textelor internationale si este prezent un lung citat de articol. Daca articolul nu poate fi modificat, lista textelor internationale e identica sursei originale oculte. In cadrul listei continand comportamentele proscrie exista adaugari personale despre unele comportamente. Au fost copiate aproape 150 de randuri, dar 20 trebuie eliminate din calificarea de plagiat (sunt alte citate perfect formalizate). Procedul de plagiat e evident nu numai in fraze, cuvinte, paragrafe, dar chiar si in utilizarea caracterelor. Dl. Cretu a vrut sa subinieze unele caracteristici, si a ales sa le scrie in text cu caractere ingrosate, ceea ce a fost reprodus identic in teza.

P. 247 : traducere identica I. Diaconu, p. 101, dar intr-un mod personalizat. Notiunea juridica e exploatata in mod personal. Nu poate fi calificat drept plagiat.

P. 247 : 3 paragrafe de traducere identica din I. Diaconu, P. 102 cu privire la definitii juridice (18 randuri).

P. 248 : idem pentru 1 §, p. 103 traducere identica I. Diaconu (8 randuri).

P. 248 (in fine)-249 : traducere identica I. Diaconu, p. 104. Definitii juridice retinute sunt identice. Insa un paragraf constituie un aport personal, iar ordinea paragrafelor a fost modificata pentru 3 dintre ele (24 de randuri).

P. 249-253 : *copy-paste* din cartea dlui Cretu, p. 161-163. Ordinea e identica, argumentele juridice si aprecierea lor. Plagiat evident de 105 randuri.

P. 253-255 : *copy-paste* Cretu, p. 205-206 (circa 50 de randuri, dintre care a fost dedusa o lista de conventii internationale).

P. 255-265 : *copy-paste* Cretu, p. 206-215. Sint 10 pagini care reiau in mod identic planul, definitia, ordinea paragrafelor, a frazelor, a cuvintelor fara nici o diferenta. Echivalentul a 300 randuri de plagiat.

P. 265-267 : *copy-paste* Cretu p. 218-219, circa 50 de randuri identice cu originalul.

P. 298-303 : traducere identica I. Diaconu, 144-151, cateva paragrafe au fost suprimate in teza, dar argumentele, formularea, aprecierea juridica (cuvinte, fraze, idei) sunt identice. Circa 150 de randuri.

Note explicative din subsolurile de pagina :

p. 67 : prima nota, respectand metoda academica clasica.

P. 79 : nota n° 15, dar nu e nici o nota intre acestea doua !!!

P. 148 : notele 2 si 3!

P. 151 : nota 4, trimitere la o sectiune a tezei.

P. 152 : nota 5 – o precizare asupra unei notiuni, nu e o referinta.

P. 164 : nota 5, referire la o acuzatie, nota 6 este un articol din Codul penal francez.

P. 174 : note 1 (?!) precizand capitolul citat.

P 230 : nota explicitand afacerea Pinochet.

P 270 : trimitere la un text.

P. 280 : nota explicitand o speta.

P 289 : notele 10 si 11 cu o speta citata si o trimitere la un capitol al tezei.

Bibliografie

Doua carti plagiate sunt citate (dl Dumitru Diaconu si dl Ion Diaconu)

Cartea dlui CRETU nu e citata deloc.

Prefata dlui DUCULESCU nu e citata deloc.

IV. OBSERVATII INTERMEDIARE

Lectura detaliata a tezei supusa expertizei impune trei observatii de natura generala.

In primul rand, autorul a plagiat patru surse majore : V. CRETU, D. DIACONU, I. DIACONU (chiar daca originalul e scris in limba engleza), V. DUCULESCU (prefata cartii dlui D. Diaconu).

Autorul tezei a « imprumutat » de la acesti autori nu numai idei juridice, dar si formularea lor. Exista identitate intre ordinea paragrafelor, a frazelor, a cuvintelor, ceea ce conduce la identitatea ideilor astfel formulate. Figurile de stil, tranzitiile, dar si interogatiile proprii ale autorilor originali sunt reproduse in mod identic. Analiza detaliata demonstreaza ca autorul tezei a copiat nu numai texte in româna, dar si textul in engleza al dlui I. Diaconu, care este reprodus ca o simpla traducere, fara nici un aport personal, ceea ce demonstreaza plagiatul.

Lectura tezei si comparatia cu cele patru surse originale ocultate conduc la urmatoarea constatare :

- circa 2450 de randuri din teza (aceasta cifra reprezinta suma tuturor concordantelor anterior mentionate) sunt copiate din aceste patru surse. Calculul a fost facut pe baza identitatii de idei si limbaj si deduce trimiterile facute la conventii internationale sau hotarari judecatoresti, pentru care referirile sint identice de la un autor la altul, fara ca aceasta sa reprezinte un caz de plagiat. Insa, prezentarile facute retinand aceleasi introduceri, analize, tranzitii, ordine de prezentare, figuri de stil, au fost retinute in cadrul plagiatului.
- Circa o suta de pagini (mai exact 98 de pagini) din teza sunt plagiate din cele patru surse ocultate. Acest calcul se bazeaza pe numarul total de randuri plagiate impartit la numarul de randuri pe pagina. In ansamblul unei teze, se calculeaza, in medie, 25 de randuri pe pagina, ceea ce

permite și luarea în seama aceasta permite de a lua în calcul a titlurilor, a subdiviziunilor și punerea în formă. Nu este nici o contradicție între acest calcul și lectura comparată a tezei care a reținut pentru unele pagini pline, fără nici un fel de subdiviziune, 30 de rânduri pe pagina, căci acel calcul vizează pagina fără niciun spațiu de prezentare).

- O treime din teza este plagiată, căci provine direct din surse originale ce au fost oculte, prezentând o similitudine perfectă cu acestea.

În al doilea rând, autorul tezei nu respectă regulile în vigoare în mediul academic. Citatele trebuie formalizate aplicând unele reguli: utilizare de ghilimele, precizarea sursei de referință, fie în josul paginii într-o notă de subsol, fie între paranteze; eventual, poate fi utilizat un stil sau o poliță tipografică diferită. Autorul tezei respectă aceste reguli pentru unele citate: citate din persoanele care au participat la procesul de la Nuremberg, numeroase declarații ale personalităților politice. Din păcate, ocultează total cele patru surse plagiare și omite să pună pasaje între ghilimele, să indice referințele sau să menționeze în orice fel autorii intelectuali ai ideilor plagiare. Totuși, acest mod de a proceda nu se datorează necunoașterii regulilor, din moment ce numeroase citate sunt perfect formalizate (ex. p. 15 și 16). Aceasta demonstrează în mod vădit că autorul cunoaște regulile academice, pe care le transgresează în perfectă cunoștință de cauză.

O mare dezordine poate fi observată în privința notelor de subsol. Pentru întreaga teză, nu există decât circa 15 note! În plus se trece de la nota 1 direct la nota 15, fără nici o explicație. Unde sunt notele intermediare? Ce conțineau? Notele care au fost conservate nu conțin nici o referință doctrinală, trimit la alte secțiuni din teză sau explicitează unele spete.

În al treilea rând, bibliografia selectivă nu permite disiparea dubiului cu privire la metoda utilizată pentru plagiat din mai multe motive. *Primo*, printre sursele exploatate și copiate în mod identic, numai două sunt indicate în bibliografia selectivă (D. Diaconu et I. Diaconu). Prefata D. Duculescu și cartea D. Cretu nu figurează, aceste surse fiind total negate și oculte. *Secundo*, citarea unei cărți în lista bibliografică finală nu este suficientă atunci când citatele sunt făcute în mod identic, aceasta necesită utilizarea ghilimelelor și a unor referințe precise. *Tertio*, specificitatea domeniului juridic necesită să se facă trimiteri la unele texte juridice, articole, convenții pentru care aportul personal nu poate fi decât foarte limitat. Articolele din convenții internaționale sau paragrafele din hotărârile judecătorești sunt citate de o manieră identică de toți autorii. În acest caz, nu se poate vorbi de plagiat, ci de referință comună. Dimpotrivă, din moment ce sunt reproduse liste de convenții internaționale în același ordine, cu aceleași referințe și analize ca și în sursa originală ocultată, aceasta poate constitui un caz de plagiat. Lectura și analiza prezentei teze tin cont de aceste particularități și nu rețin în cadrul plagiatului decât ideile împrumutate de la autorii lor fără referințe adecvate, dar sustrag referințele juridice normale.

V. CONCLUZIE

În concluzie, lectura atentă a celor 432 de pagini permite observarea în numeroase ocazii a unor pasaje frecvente și abundente, împrumutate de la alți autori, fără nici o trimitere la original. Ghilimele, care sunt de rigoare în cadrul citatelor, și indicarea sursei citatului, sunt în general absente din teza supusă expertizei. Ținând cont de frecvența acestor « împrumuturi », se poate ajunge la concluzia că o parte substanțială din teza prezentată și susținută de domnul Victor Ponta nu îi aparține, căci autorul ei și-a însușit într-o manieră necinstită afirmații care nu îi aparțin, ceea ce constituie, conform definiției general admise², plagiat, faptă care se pedepsește în cea mai mare parte a legislațiilor. Două observații complementare pot fi aduse :

- teza domnului Victor Ponta comportă și numeroase citate corect realizate prin utilizarea ghilimelelor și a literor italice, însă nici un citat nu oferă indicații asupra textului din care este extras, ori un autor trebuie să furnizeze cititorului referințe precise asupra textelor citate, așa cum rezultă din toate principiile unanim admise în cadrul comunității academice la nivel internațional.
- Faptul că unele articole sau cărți plagiate de Domnul Victor Ponta figurează în « bibliografia selectivă » nu poate conduce la concluzia că astfel ar fi fost respectate aceste principii, general admise în această materie.³

Prin urmare, lectura tezei domnului Victor Ponta supusă expertizei noastre a făcut să apară, de o manieră clară și indiscutabilă, numeroase încălcări ale eticii universitare, constituind un plagiat vadit.

COMISIA DE EXPERTIZA

VLAD CONSTANTINESCO

CLAUDIA GHICA-LEMARCHAND

² « Plagiul se produce de fiecare dată când un autor preia o frază, o idee de la un alt autor și și-o însușește ». « Chaque fois qu'un auteur prend une phrase, une idée d'un autre auteur et se l'approprie, il y a plagiat. » Michèle Bergadaa, *Le fil de Paris 1, Le Journal de Paris I – Panthéon – Sorbonne*, n° 9 mars 2011, p. 4.

³ Sistemul anglo-american de citat, o referință în bibliografia generală (un exemplu fictiv : GRAMMONT, J : *The Specific Performance in German Law*, IJCL 2009, p. 555), și nota în josul paginii cu o trimitere la bibliografia generală (exemplu fictiv : (note (1) Cf. GRAMMONT, J, (2009)), nu a fost utilizat de Domnul Victor PONTA.

SIMINA TANASESCU

